

Evropské nástroje

a principy kvality v programu Erasmus+

Evropské nástroje

a principy kvality v programu Erasmus+

OBSAH

ÚVOD **4**

I. ČÁST

ODBORNÉ AKTIVITY DZS A JEJICH VAZBY NA EVROPSKOU POLITIKU ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ **6**

1. Odborné aktivity DZS v období 2009–2020 **7**

2. Vývoj v oblasti politiky odborného vzdělávání v Evropě po roce 2020 **8**

II. ČÁST

VÝLEDKY ŠETŘENÍ MEZI REALIZÁTORY PROJEKTŮ MOBILITY A PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE PROGRAMU ERASMUS+, ZAMĚŘENÉ NA ZNALOSTI A VYUŽÍVÁNÍ EVROPSKÝCH NÁSTROJŮ A DALŠÍCH PRINCIPŮ SOUVISEJÍCÍCH SE ZAJIŠŤOVÁNÍM KVALITY **9**

3. Evropské nástroje a jejich implementace v programu Erasmus+ **10**

3.1 Europass 10

3.2 Evropský rámec kvalifikací (EQF) 12

3.3 Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality – EQAVET 13

4. Další principy související se zajištěním kvality **14**

4.1 Sledování uplatnění absolventů 14

4.2 Vytváření portfolia žáka 15

4.3 Principy kvality vycházející z principů ECVET 16

Definování výsledků učení 16

Hodnocení účastníka stáže mentorem 17

Zajištění transparentního uznávání získaných kompetencí 18

5. Závěry vyplývající z dotazníkového šetření **19**

ÚVOD

Už řadu let se žáci a studenti českých odborných škol účastní stáží v zahraničních podnicích a organizacích. Mají o tyto výjezdy trvalý zájem, protože si dobře uvědomují jejich význam. Díky zahraniční stáži si mohou zlepšit odborné i cizojazyčné znalosti a dovednosti a posílit svůj osobnostní růst. Stáže mají ale dopad i na školy, které žáky do zahraničí vysílají. Rozšiřují tak nejen svoje možnosti pro další mezinárodní spolupráci, ale získávají také informace o vývoji v oboru. Stáže žáků i vyučujících mohou vysílající školy využívat rovněž ke zlepšování své vlastní práce.

Realizaci zahraničních stáží umožňují prostředky z evropského programu Erasmus+, které Evropská komise poskytuje členským zemím na podporu priorit společné vzdělávací politiky, k nimž patří i záměr, aby mladí lidé absolvovali část svého vzdělání v zahraničí. Počty českých žáků a studentů účastnících se stáží v zahraničí prostřednictvím tohoto programu se v předcházejících letech pohybovaly kolem 4000 ročně a očekává se, že se budou dále zvyšovat. Dům zahraniční spolupráce (DZS) dlouhodobě usiluje také o zvyšování jejich kvality tak, aby co nejlépe reflektovaly vize evropské vzdělávací politiky.

V roce 2021 bylo zahájeno nové programové období vzdělávací politiky EU, jehož záměrem je mimo jiné zvýšit do roku 2025 podíl mladých lidí účastnících se stáží v zahraničí na 8%. Došlo rovněž k transformaci dřívějších Národních týmů expertů ECVET do **Národních VET týmů**. Činnost českého týmu koordinuje DZS a mezi jeho hlavní úkoly patří podpora využívání evropských nástrojů a zvyšování kvality odborného vzdělávání.

Výsledkem spolupráce VET týmu a DZS je i tato brožura. **Jejím hlavním cílem je přispět ke zvyšování kvality projektů Erasmus+ a představit jak vybrané evropské nástroje, tak principy kvality doporučené pro plánování a realizaci těchto projektů.**

První část brožury obsahuje shrnutí výsledků práce ECVET týmu v předchozím období. Tyto výsledky jsou doplněny o informace věnované současné politice odborného vzdělávání v Evropě, jejím hlavním nástrojům a vybraným prvkům kvality.

Druhá část brožury představuje výsledky šetření mezi realizátory projektů mobility osob (KA1) a projektů spolupráce (KA2) v programu Erasmus+ z Výzev 2018–2020. Šetření bylo zaměřené na jejich znalosti a využívání evropských nástrojů a dalších principů souvisejících se zajišťováním kvality. Proběhlo v červnu roku 2021. Dotazník odevzdalo 104 respondentů, návratnost dosáhla 52%.

Dotazník zjišťoval, zda realizátoři využívají kromě hlavních evropských nástrojů jako Europass, EQF a EQAVET také některé z následujících principů podporujících kvalitu projektů:

- sledování absolventů,
- vytváření portfolia žáka,
- stanovení obsahu mobility prostřednictvím výsledků učení,
- hodnocení účastníka mentorem,
- transparentní uznávání získaných kompetencí.

I. ČÁST

ODBORNÉ AKTIVITY DZS A JEJICH VAZBY NA EVROPSKOU POLITIKU ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

1. Odborné aktivity DZS v období 2009–2020

V období 2009–2020 se DZS věnoval podpoře evropských vizí spojených se vzdělávací mobilitou. Spolu se zvyšováním počtu stáží v zahraničí postupně sílily i snahy o zlepšování jejich kvality. K nejdůležitějším z těch na evropské úrovni patřilo v roce 2009 zavedení **Evropského systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET)**. Tento nástroj umožňoval zvýšit kvalitu projektů mobility – a to zejména zpřesněním obsahu stáží: pomocí zavedení jednotek výsledků učení a zlepšením procesu hodnocení stážistů a uznávání jejich znalostí, dovedností a kompetencí osvojených na stáži. Na podporu implementace systému ECVET byly z iniciativy Evropské komise v členských zemích ustaveny Národní týmy expertů ECVET, jejichž hlavním úkolem bylo pomáhat realizátorům projektů mobility při jeho zavádění. V České republice jeho činnost koordinoval Dům zahraniční spolupráce.

Hlavním účelem práce Národního týmu expertů ECVET bylo zpočátku vysvětlovat zásady ECVET a seznamovat příjemce grantů s dokumenty, které se při jeho implementaci užívají. Tým zpracoval např. informační materiály o ECVET a zajistil jejich šíření mezi žadatele o grant a realizátory projektů mobility.

Jako velmi efektivní se ukázalo pořádání dvoudenních praktických workshopů pro žadatele o grant a příjemce grantů Erasmus+ a pro hodnotitele těchto projektů. Jejich obsah byl zaměřen na řešení konkrétních praktických otázek implementace ECVET. Jednou z předností workshopů byla i možnost práce ve skupinách a výměna zkušeností.

I když byla hlavní pozornost na seminářích i workshopech věnována systému ECVET, postupně se do jejich obsahu zařazovaly také informace o dalších evropských nástrojích na podporu celoživotního učení, transparentnosti, mobility a kvality odborného vzdělávání. O uplatňování tzv. Europassu se jednalo zejména v souvislosti s hodnocením a uznáváním výsledků učení stážistů. Projednávání jednotek výsledků učení zase poskytovalo možnosti vysvětlovat Evropský rámec kvalifikací (EQF), jeho účel, uspořádání a stupně. Pozornost byla věnována i Evropskému rámci pro zajišťování kvality odborného vzdělávání (EQAVET).

Členové týmu se dále věnovali přípravě, realizaci a vyhodnocování průzkumů a analýz týkajících se implementace systému ECVET. Tuto činnost vykonávali průběžně po celé období 2014–2020. Výsledky průzkumů a analýz umožnily identifikovat přednosti a nedostatky zavádění principů ECVET a jejich využívání v jednotlivých letech a zároveň poskytovaly podněty pro zaměření aktivit týmu v dalších letech. Ukazovaly také, jak se postupně zvyšoval podíl projektů mobility využívajících principy ECVET: ze 43% v roce 2014 až po téměř 100% v roce 2017. Spolu s tím se rozšiřovalo i využívání dalších evropských nástrojů (Europass, EQF a EQAVET) v projektech mobility. Těžiště pozornosti věnované těmto projektům se tak stále více přesouvalo k otázkám kvality, a to i ve vztahu k některým specifickým otázkám, jakými byla např. „priorita realizace dlouhodobých mobilit“ v rámci iniciativy ErasmusPro nebo péče věnovaná rozvoji klíčových kompetencí.

Na konci sledovaného období dospěl tým k několika závěrům:

- využívání principů systému ECVET se stalo běžnou součástí projektů mobility,
- ECVET přispěl ke zvýšení kvality těchto projektů,
- vzrostl počet uživatelů ECVET,
- dosažené výsledky představují dobré východisko pro práci v dalším období.

Při nedávném hodnocení evropských nástrojů na podporu kvality odborného vzdělávání Evropská komise rozhodla, že v období od roku 2021 již ECVET nebude používán jako samostatný nástroj, ale jeho zásady budou rozvíjeny v rámci jiných nástrojů podporovaných programem Erasmus+. V souvislosti s tímto opatřením došlo také k transformaci dřívějších Národních týmů expertů ECVET do Národních VET týmů.

2. Vývoj v oblasti politiky odborného vzdělávání v Evropě po roce 2020

Evropská agenda dovedností z 1. července 2020 nastínila pětiletý akční plán pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost. Obsahuje 12 opatření na podporu oživení v oblasti zaměstnanosti a sociální politiky po skončení pandemie covidu-19. Důraz je kladen na získání lepších dovedností, zvyšování a prohlubování kvalifikace (za tímto účelem byl v listopadu 2020 mimo jiné uveden do činnosti Pakt pro dovednosti) a na podporu celoživotního vzdělávání.

Dne 30. září 2020 bylo přijato **Sdělení EK o Evropském prostoru vzdělávání**, které si klade za cíl rozvíjet evropský prostor pro vzdělávání, v němž vysoce kvalitní a inkluzivní vzdělávání a odbornou přípravu neomezují hranice. Zároveň se snaží odstranit překážky pro uznávání kvalifikací získaných v rámci vysokoškolského vzdělání, vyššího sekundárního vzdělání a odborné přípravy a výsledků z období studia v zahraničí.

24. listopadu 2020 Rada EU přijala **Doporučení o odborném vzdělávání a přípravě pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost**, jehož hlavním cílem je zajistit, aby odborné vzdělávání a příprava vybavily mladé i dospělé pracovníky takovými dovednostmi, které jim pomohou dostát výzvám 21. století. A zároveň budou využitelné také při oživení ekonomiky po skončení pandemie covidu-19 a při ekologické a digitální transformaci.

Rada EU doporučila v tomto dokumentu členským zemím:

- co nejlépe využívat evropské nástroje transparentnosti, jako jsou evropský rámec kvalifikací (EQF), evropský systém přenosu a akumulace kreditů (ECTS), Europass a klasifikace ESCO (evropské dovednosti, kompetence, kvalifikace a povolání),

- usnadňovat automatické vzájemné uznávání kvalifikací a výsledků z období studia v zahraničí,
- umožnit žákům a studentům používat různé funkce Europassu (např. záznamy jejich zkušeností, dovedností a kvalifikací v online profilu, který může pomoci při volbě povolání, zkušeností s mobilitou, získávání dokumentů opatřených digitálním podpisem a přijímání návrhů a hledání příležitostí ke studiu a práci, získání kvalifikace, validace, uznávání atd.).

Doporučení o odborném vzdělávání současně nahradilo původní doporučení o EQAVET z roku 2009. Jeho přílohou je aktualizovaný rámec EQAVET s orientačními deskriptory a souborem referenčních ukazatelů. Zároveň zrušilo **Doporučení o Evropském systému kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET)**.

Rozvojem odborného vzdělávání a přípravy v rámci EU se zabývá i tzv. **Osnabrückerá deklaráce** z 30. listopadu 2020, která doplňuje vizi a strategické cíle formulované v Doporučení Rady o OV. Cílem deklaráce je přispět k zotavení po pandemii a podpořit rozvoj Evropského prostoru vzdělávání.

Strategický rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě (ET 2020 – Education and Training 2020) navržený v průběhu českého předsednictví Radě EU dospěl ke svému konci, proto bylo dne 18. února 2021 přijato Usnesení Rady o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení (2021–2030), kterým se ustavuje nový rámec evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě na další desetileté období do roku 2030.

II. ČÁST

VÝSLEDKY ŠETŘENÍ MEZI
REALIZÁTORY PROJEKTŮ MOBILITY
A PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE PROGRAMU
ERASMUS+, ZAMĚŘENÉ NA ZNALOSTI
A VYUŽÍVÁNÍ EVROPSKÝCH NÁSTROJŮ
A DALŠÍCH PRINCIPŮ SOUVISEJÍCÍCH SE
ZAJIŠŤOVÁNÍM KVALITY

3. Evropské nástroje a jejich implementace v programu Erasmus+

3.1 Europass

Europass¹ je balíček dokumentů a služeb, které využije každý člověk, který potřebuje zaznamenat své schopnosti a dovednosti. Je propojen s dalšími nástroji a službami EU, jež mají spojitost s trhy práce a systémy vzdělávání a odborné přípravy, jakými jsou například Evropský portál pracovní mobility EURES nebo nástroj ESCO. Vznikl roku 2005 přijetím Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady EU.

Europass usnadňuje komunikaci mezi zaměstnavateli a uchazeči o práci, studenty a vzdělávacími institucemi v celé Evropské unii a také zlepšuje transparentnost dovedností a kvalifikací v EU a podporuje mobilitu studentů a pracovníků na evropském pracovním trhu.

Jedním z nejdůležitějších dokumentů pro projekty mobility Erasmus+ je **Doklad o stáži (Europass mobilita)**, který bývá velmi často využíván pro certifikaci osvojených výsledků učení a jejich následné uznání po návratu.

V úvodní části byla hodnocena obecná znalost Europassu a jeho přínos. Na ně pak navazuje detailnější průzkum znalostí jeho jednotlivých součástí, jimiž jsou: Životopis, Motivační dopis, Dodatek k osvědčení, Dodatek k diplomu, Doklad o dobrovolnictví, Doklad o stáži, Dodatek k profesní kvalifikaci.

Vyhodnocení odpovědí týkajících se obecné znalosti Europassu vyšlo velmi pozitivně, protože 92% respondentů

tento nástroj zná a využívá jej, dalších 7% se jej využívat chystá. Současně se ukázalo, že 93% respondentů, kteří Europass reálně využívají, jej považuje za velmi přínosný nebo spíše přínosný. 39% z nich jej dále využívá, 47% nikoliv, 14% respondentů o možnosti dalšího využití Europassu neví.

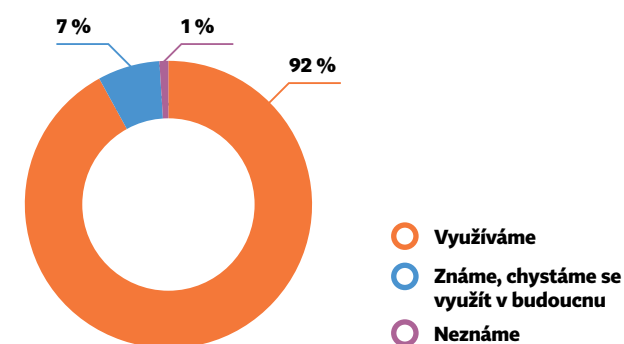
U otázky týkající se konkrétního využívání jednotlivých dokumentů Europassu mohli respondenti zvolit více odpovědí. Pro účely mobility se Europass nejvíce využívá jako Doklad o stáži (85% respondentů), dále se používá Životopis (55%) a Dodatek k osvědčení (37%). Méně jsou využívány formuláře Motivační dopis (20%) a Dodatek k profesní kvalifikaci (17%), Dodatek k diplomu pak využívá pouze 10% dotazovaných (odpovídá to nižšímu podílu respondentů z VOŠ). Pouze jednou byl zmíněn Doklad o dobrovolnictví. Jeho význam pro respondenty realizující projekty v programu Erasmus+ je však malý, protože se jedná o jinou projektovou oblast.

Dotazníkové šetření potvrdilo hypotézu, že Europass jako evropský nástroj je mezi respondenty poměrně známý. Respondenti jej považují za důležitý a oceňují jeho přínos. Rezervy však najdeme ve využití konkrétních součástí Europassu, především Životopisu a Motivačního dopisu. Průměrné je jeho využití pro další aktivity organizace (pouze 47% respondentů jej takto využívá).

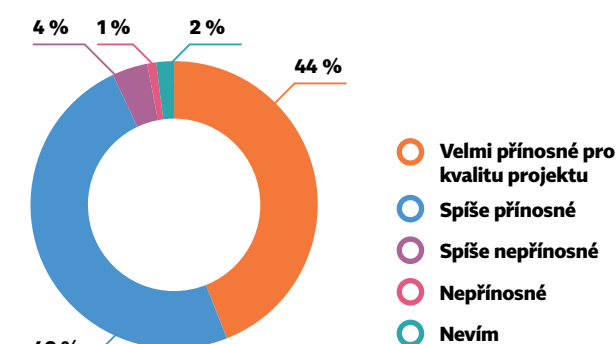
Znalost a využití Europassu příjemci grantů KA1 a KA2 Erasmus+ z Výzev 2018–2020

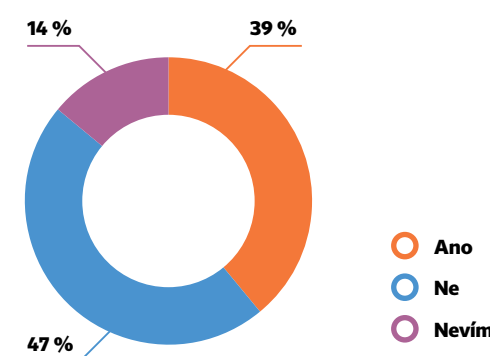
Hodnocení Europassu obecně

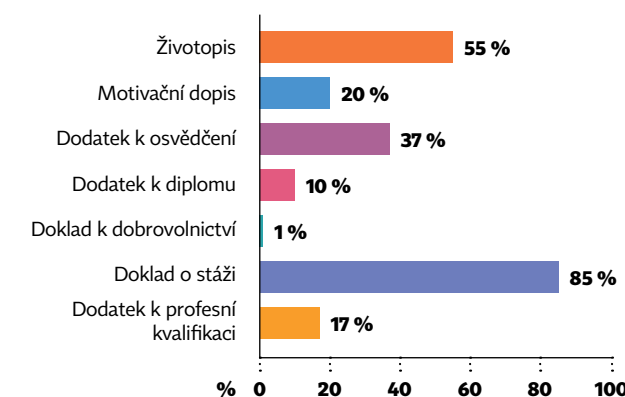
Přínos Europassu obecně

Další využití Europassu

Konkrétní využívání jednotlivých dokumentů Europassu

¹ <https://europass.cz/co-je-europass>
<https://europa.eu/europass/cs>
<http://europass.cedefop.europa.eu/cs/documents/european-skills-passport/europass-mobility>
<http://www.europass.cz/mobilita/>

3.2 Evropský rámec kvalifikací (EQF)

EQF² je jedním z evropských nástrojů pro podporu srozumitelnosti a transparentnosti vzdělávacích systémů. Jedná se o společný evropský referenční rámec, který napomáhá pochopit, porovnat a uznávat kvalifikace získané v Evropské unii.

- EQF má 8 úrovní, které jsou popsány znalostmi, dovednostmi a kompetencemi a do kterých lze zařadit všechny kvalifikace v Evropě.
- Uspodňuje přeshraniční studijní a pracovní mobilitu účastníků programu Erasmus+ a přispívá k přenositelnosti kvalifikací získaných v různých zemích.

Značná část respondentů podle výsledků dotazníkového šetření (37%) tento nástroj nezná. Je s podivem, že tak vysoký podíl respondentů uvádí, že EQF nezná, nebo se jej dokonce nechystá využívat, protože naprostá většina realizátorů projektů mobilit stupeň EQF uvádí v používaných jednotkách výsledků učení a ve všech vydávaných dokumentech.

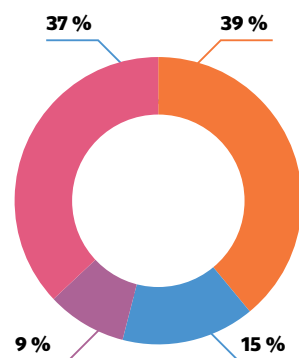
21% respondentů, kteří uvedli, že EQF znají, jej považuje za velmi přínosný, 55% za spíše přínosný, 11% za spíše nepřínosný, 5% za nepřínosný a 8% neví. Další využívání EQF je však ze strany těchto respondentů chápáno velmi omezeně: pouze 16% z těch, kteří jej znají, uvedlo, že EQF dál využívají. 66% tento evropský nástroj dále nevyužívá a 18% o možnosti dalšího využívání EQF neví.

Hypotéza, že realizátoři projektů mobility budou mít hlubší znalost EQF oproti realizátorům projektů spolupráce, se nepotvrdila. Domníváme se, že problematika znalosti a využití tohoto nástroje spočívá v tom, že v praxi se jedná spíše o „pasivní práci“ s ním. Mnozí koordinátoři projektů s formuláři vysvědčení a diplomů, na kterých je stupeň EQF uveden, nepracují. Pro zpracování jednotek výsledků učení postačí uvést pouze stupeň EQF. Hlubší znalost v tomto případě není vyžadována.

Znalost a využití EQF příjemci grantů KA1 a KA2 Erasmus+ z Výzev 2018–2020

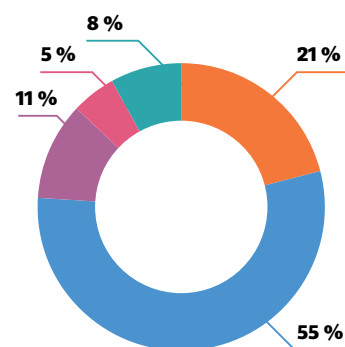

Využití EQF

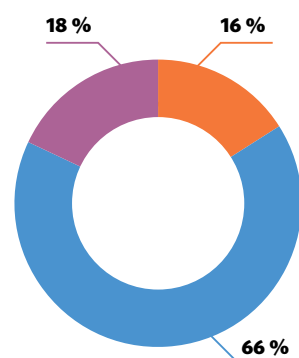
- Využíváme
- Známe, chystáme se využít v budoucnu
- Známe, ale nechystáme se využít v budoucnu
- Neznáme

Přínos EQF pro kvalitu projektu

- Velmi přínosné pro kvalitu projektu
- Spíše přínosné
- Spíše nepřínosné
- Nepřínosné
- Nevím

Další využití EQF

- Ano
- Ne
- Nevím

² <http://www.nuv.cz/eqf/webova-infografika>

3.3 Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality – EQAVET

Evropský referenční rámec pro zajišťování kvality (EQAVET) vytvořily členské státy ve spolupráci s Evropskou komisí. Byl přijat ve formě Doporučení Evropského parlamentu a Rady EU v roce 2009. Poskytuje tvůrcům politik, národním institucím, ale také poskytovatelům odborného vzdělávání a přípravy společné nástroje na řízení a zajišťování kvality v oblasti odborného vzdělávání. Toto Doporučení členské státy vyzývá k respektování orientačních deskriptorů v jednotlivých fázích cyklu kvality, stejně jako k zavedení a využívání deseti ukazatelů kvality, které mají podpořit hodnocení a zlepšování kvality v odborném vzdělávání, a to jak v počátečním, tak i v jeho dalších formách. Pro spolupráci škol a zaměstnavatelů dále slouží 14 kritérií pro studijní a pracovní podmínky, která nabízejí praktický přehled a návod pro školy i zaměstnavatele k tomu, jak zahájit spolupráci a sledovat její kvalitu. Tato kritéria vycházejí z Doporučení Rady o Evropském rámci pro kvalitní a efektivní učňovskou přípravu z roku 2018³.

Realizátoři zahraničních stáží se kromě respektování Standardů kvality Erasmus+ mohou dále inspirovat principy zajišťování kvality v souladu s nástrojem EQAVET.⁴

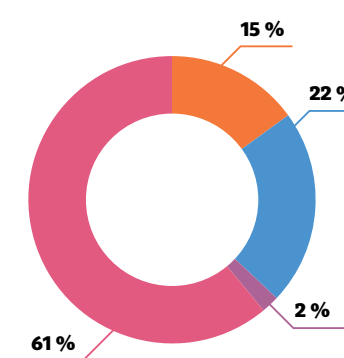
Pouze 15% respondentů EQAVET využívá, 22% se na jeho využití chystá, 2% ho znají, ale využít se ho nechystají. Téměř dvě třetiny respondentů (61%) tedy uvádějí, že EQAVET neznají. Přes obecně nízké využití je však EQAVET hodnocen pozitivně respondenty, kteří jej znají. Velmi přínosný je pro 27% z nich a 67% respondentů jej považuje za spíše přínosný.

Znalost evropského nástroje EQAVET je podle výsledků šetření podprůměrná. Výsledek je pravděpodobně spojen s tím, že tento nástroj je pro respondenty nový a mezi priority pro projekty Erasmus+ patří teprve od roku 2021.

Znalost a využití EQAVET příjemci grantů KA1 a KA2 Erasmus+ z Výzev 2018–2020

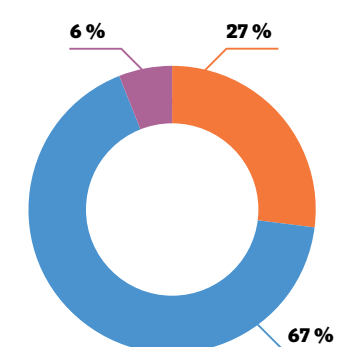

Využití EQAVET

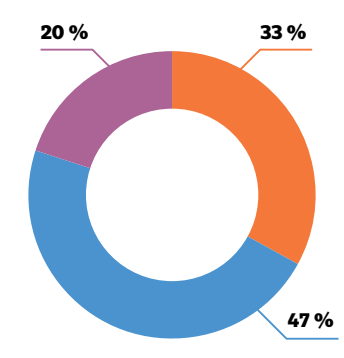
- Využíváme
- Známe, chystáme se využít v budoucnu
- Známe, ale nechystáme se využít v budoucnu
- Neznáme

Přínos EQAVET

- Velmi přínosné pro kvalitu projektu
- Spíše přínosné
- Nevím

Další využití EQAVET

- Ano
- Ne
- Nevím

³ http://www.nuv.cz/uploads/EQAVET/soubory/Doporuzeni_Ucnovska_pripava_2018_CZ.pdf

⁴ <http://www.nuv.cz/eqavet/jak-prakticky-postupovat>

4. Další principy související se zajištěním kvality

4.1 Sledování uplatnění absolventů

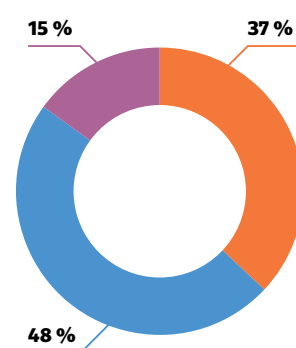
Jedním z užitečných nástrojů při řízení kvality ve vzdělávání je pravidelné monitorování dráhy absolventů škol z hlediska jejich profesního uplatnění na trhu práce (podle doporučení Rady EU z 20. listopadu 2017 o sledování uplatnění absolventů⁵). Sleduje se zejména jejich uplatnění v oboru, který vystudovali, s cílem získat zpětnou vazbu o obsahu odborného vzdělávání a připravenosti absolventů pro trh práce. Zpětná vazba může sloužit jako podklad k revizím a úpravám rámcových a školních vzdělávacích programů.

Dráha absolventů se sleduje především prostřednictvím průzkumů, šetření a studií týkajících se sledování dráhy absolventů škol po jejich odchodu ze vzdělávání do praxe. Tato šetření poskytují empirické důkazy o souladu vzdělávání a odborné přípravy s požadavky trhu práce, díky čemuž mohou přispět ke zlepšování počátečního i dalšího odborného vzdělávání. Většina šetření absolventů je realizována na celonárodní, v některých případech i na krajské úrovni. Zároveň však některé školy sledují své absolventy samy.

Dalšími významnými zdroji informací k uplatnění absolventů na trhu práce jsou analýzy týkající se nezaměstnanosti absolventů středních a vyšších odborných škol či shody dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání u pracovníků se středoškolským odborným vzděláním nebo přechodu absolventů na trh práce, realizované NPI ČR.⁶

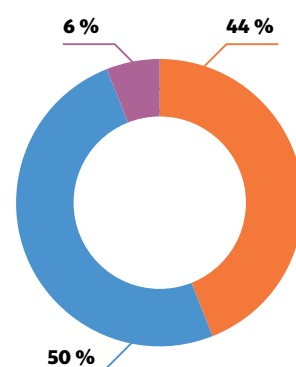
O sledování uplatnění absolventů, které nalezneme mezi deseti ukazateli evropského nástroje EQAVET a které je jednou z priorit EU, je mezi respondenty značný zájem, i když se jím zatím zabývá jen 37% z nich. Dalších 48% je hodlá sledovat v budoucnu. Téměř všichni respondenti, kteří sledování absolventů využívají (94%), je považují za přínosné, necelá polovina z nich dokonce za velmi přínosné. Hlavním důvodem tohoto pozitivního výsledku bývají přínosy sledování absolventů pro školu. Přestože odpovědi neodrážejí míru kvality realizace tohoto sledování na jednotlivých školách ani jeho následné využití, jedná se o pozitivní výsledek.

Sledování absolventů

- Ano, využíváme
- Ne, ale chystáme se v budoucnu využít
- Ne a neplánujeme využívat

Přínos sledování absolventů

- Velmi přínosné
- Spíše přínosné
- Nevím

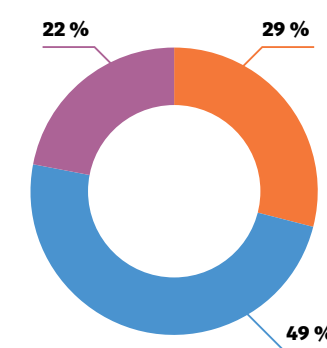
4.2 Vytváření portfolia žáka

Jednu z možností, jak žáky cíleně vést k přípravě ke vstupu na trh práce, představuje žákovské portfolio, ať už se jedná o portfolio tištěné („papírové“), nebo e-portfolio, které zároveň přirozeně rozvíjí digitální kompetence žáků a studentů. V oblasti školního vzdělávání se začalo využívat v 90. letech 20. století, avšak v ČR zatím není plošně rozšířeno. Existují však příklady inspirativní praxe z různých stupňů škol. Portfolio můžeme podle účelu a způsobu využití dělit na pracovní (dokumentační), ukázkové (reprezentační) a hodnotící (diagnostické). Portfolio podporuje aktivní zapojení žáků do procesu vlastního učení i přebírání zodpovědnosti za výsledky, rozvíjí schopnost zhodnocení získaných vědomostí a dovedností.

Pokud škola žákovské portfolio využívá, představují právě dovednosti získané v průběhu zahraniční stáže, doložené certifikáty, ale také související fotodokumentace výrobků důležitou součástí tohoto portfolia.

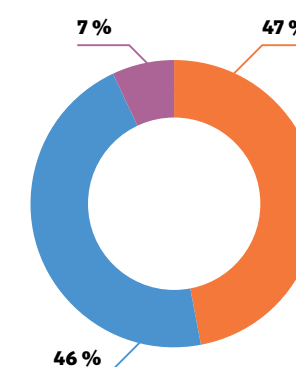
Lze konstatovat, že využívání portfolia mezi respondenty šetření je zatím spíše podprůměrné (využívá ho pouze 29% respondentů). Pozitivním zjištěním je, že 93% těch respondentů, kteří vytváření portfolia žáka využívají, je považuje za přínosné (47% velmi a 46% spíše).

Vytváření portfolia žáka

- Ano, využíváme
- Ne, ale chystáme se v budoucnu využít
- Ne a neplánujeme využívat

Přínos vytváření portfolia žáka

- Velmi přínosné
- Spíše přínosné
- Nevím

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H1209\(01\)&from=es](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H1209(01)&from=es)

⁶ www.infoabsolvent.cz

4.3 Principy kvality vycházející z principů ECVET

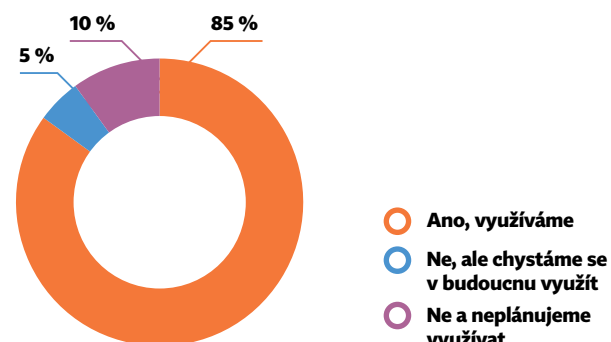
Výsledky dotazníkového šetření ukazují, že vliv odborné práce týmu ECVET byl v minulém období významný. I když dílčí šetření v minulém období ukázala, že kvalita formulování výsledků učení není vždy nejlepší, znalost těchto principů a práce s výsledky učení bývá na vysoké úrovni a je většinou respondentů využívána a oceňována jako významná.

Kromě formulace výsledků učení je již mezi respondenty běžné i hodnocení těchto výsledků mentorem na pracovišti – a zvyšuje se i využívání principu uznávání dosažených výsledků vysílající organizací.

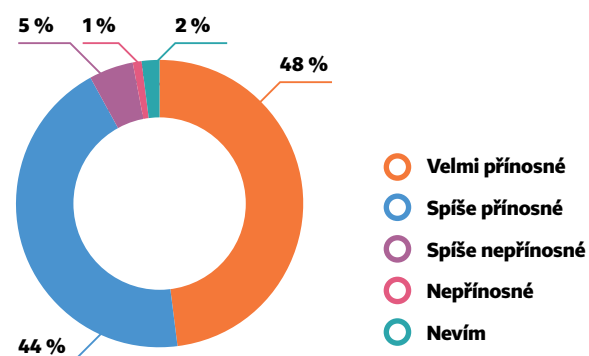
Definování výsledků učení

Vytváření obsahu stáží pomocí formulování výsledků učení respondenti velmi dobře znají, a to jak realizátoři projektů mobility (KA1), tak i projektů spolupráce (KA2). Respondenti tento princip často pozitivně hodnotí. 90% respondentů jej využívá nebo se na to chystá. 92% z těch, kteří princip využívají, jej považuje za velmi nebo spíše přínosný. Slabší je oblast dalšího využití výsledků učení v organizaci. Využití principu formulování výsledků učení pro další aktivity organizace je totiž poměrně nízké – pro své další aktivity jej využívá pouze 36% respondentů, kteří s tímto principem mají zkušenosti.

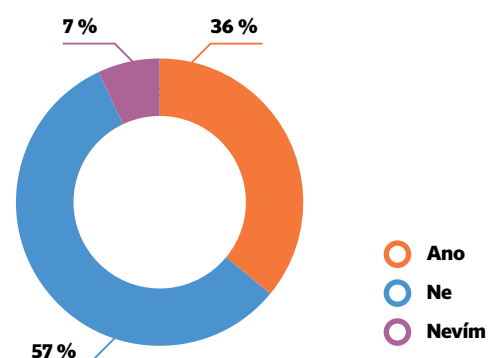
Využití definování výsledků učení

Přínos definování výsledků učení

Další využití formulování výsledků učení

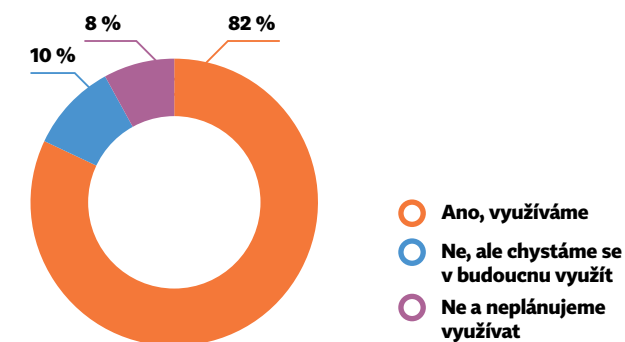

Hodnocení účastníka stáže mentorem

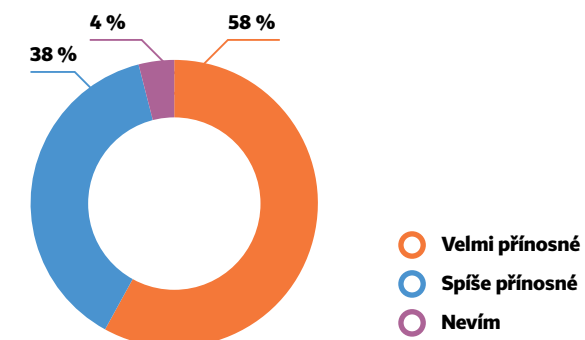
Jak je zřejmé z výsledků dotazníkového šetření, hodnocení účastníka stáže mentorem z přijímající organizace je principem, který se především pro hodnocení účastníků stáží velmi rozšířil a osvědčil. Je to patrné i při porovnání zjištěných výsledků s dřívějšími podobnými průzkumy. Zásahy vysílající organizace do hodnocení (např. vysílání doprovodných osob nebo přezkušování žáka po návratu ze stáží) se významně snížily.

Tento prvek je využíván výraznou většinou respondentů: 82% jej využívá a 10% se k tomu chystá. Pouze 8% tento nástroj nehodlá využít. Jeho značný přínos vidí 58% respondentů, kteří jej využívají. Jako na spíše přínosný na něj nahlíží 38% z nich. Celkem je tedy tento princip přínosný pro 96% respondentů, kteří s ním mají nějaké zkušenosti. Další využití principu hodnocení účastníka stáže mentorem ve vysílající organizaci je však průměrné: pouze 59% respondentů, kteří jej používají pro projekty Erasmus+, jej využívá i za jiným účelem, 31% nikoliv.

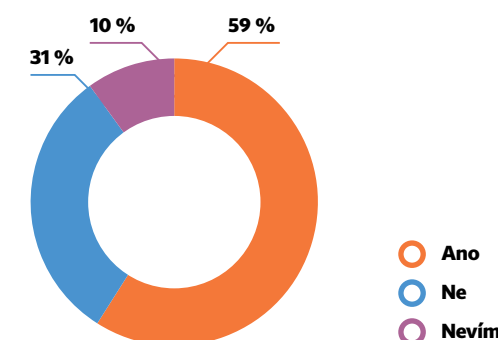
Využívání hodnocení účastníka mentorem

Přínos hodnocení účastníka mentorem

Využití hodnocení účastníka mentorem pro další účely

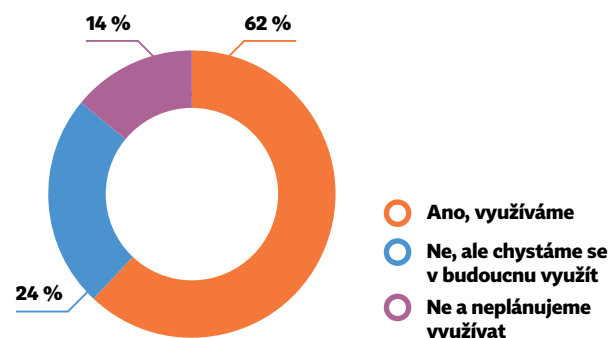
Zajištění transparentního uznávání získaných kompetencí

Tematika uznávání kompetencí v jakémkoliv vzdělávacím kontextu (formálním, neformálním i informálním), včetně zahraničního, patří mezi priority vzdělávací politiky EU již několik let a na národní úrovni je diskutována. Na úrovni jednotlivých škol však není podle výsledků dotazníkového šetření zcela jasná. Ze šetření vychází, že využívání tohoto principu pro další aktivity školy bývá poměrně nízké. Na tento výsledek má významný vliv nejednotně chápaný pojem „uznávání“, a to i navzdory snahám expertů z DZS, kteří ve všech svých informačních aktivitách kladli důraz na odlišování validace získaných certifikátů od uznávání výsledků učení.

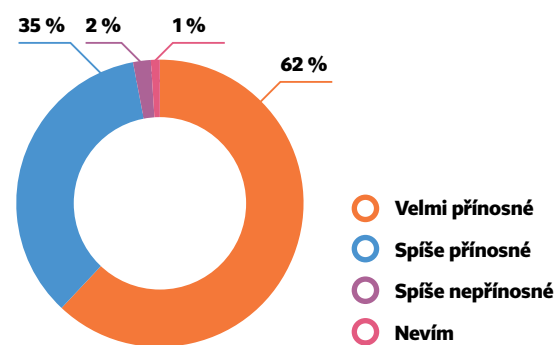
62% respondentů získané kompetence účastníkům uznává, 24% se k tomu teprve chystá a 14% o tom neuvažuje. 97% respondentů, kteří kompetence již uznávají, odpovědělo, že transparentní uznávání výsledků učení považují za velmi nebo spíše přínosné (62% velmi a 35% spíše přínosné). Rezervy zde nacházíme ve využití uznávání pro další aktivity školy. 51% respondentů, kteří uznávají kompetence v projektech mobility Erasmus+, tohoto principu dále využívá, 37% ne a 12% neví.

I přes to, že výsledky v oblasti uznávání výsledků mobility jsou vcelku dobré (přes 60% respondentů je využívá a považuje za velmi užitečné), lze je jistě i nadále zlepšovat.

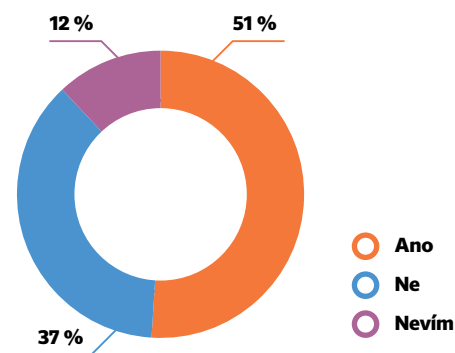
Zajištění využití transparentního uznávání získaných kompetencí

Využití transparentního uznávání získaných kompetencí

Využití principu uznávání pro další sktivity školy

5. Závěry vyplývající z dotazníkového šetření

Zjistit skutečný stav využívání evropských nástrojů a prvků kvality u všech žadatelů o granty Erasmus+ a realizátorů projektů na základě výsledků provedeného šetření není samozřejmě možné. Jeho výsledky jsou limitované posuzovaným vzorkem a vymezením. Ukazují však určité tendence v této problematice, které naznačují silné a slabé stránky práce s těmito nástroji a prvky a poukazují na hlavní problémy respondentů.

Hlavní zjištění:

Znalost a využití evropských nástrojů jsou mezi předkladateli projektů Erasmus+ v České republice dobré. Obecně lepší výsledky byly zjištěny u konkrétních prvků kvality než u využití evropských nástrojů. Za důležité je považuje většina z těch, kteří je využívají. Rezervy zůstávají v jejich implementaci do další práce vysílajících organizací.

Nejvyužívanějším evropským nástrojem je Europass. Mezi realizátory projektů mobility je Doklad o stáži současně nejvyužívanějším certifikátem o absolvování mobility popisujícím získané znalosti, dovednosti a kompetence jeho držitele. Respondenti oceňují především jeho transparentnost v České republice i v zahraničí a považují jej za relevantní součást žákovského portfolia nebo nástroj pro zlepšení zaměstnatelnosti.

Ve výrazně menší míře je znám EQF – a to i přes to, že jsou jeho jednotlivé stupně uváděny jak na školních dokumentech, tak na doporučených formulářích Jednotek výsledků učení v rámci projektů Erasmus+.

Pod 20% se pak pohybuje míra znalosti a využívání nástroje EQAVET. Jedná se tedy o jeden z pilířů kvality, který na své rozšíření v budoucích projektech čeká. Dostane se proto do těžiště zájmů DZS i VET týmu v České republice.

Nejvyužívanějšími prvky kvality jsou formulování výsledků učení a hodnocení účastníka mobility mentorem (oba tyto

principy využívá více než 80% respondentů) a také transparentní uznání výsledků učení (přes 60%). Dobré výsledky jsou výrazně spojeny s prací expertů ECVET v předchozích letech, další nástroje a prvky kvality jsou méně známé a využívány. Je patrné, že tato iniciativa byla efektivní a má výrazný podíl na kvalitě projektů.

Principy vytváření portfolia žáků a sledování uplatnění absolventů jsou dle očekávání v oblasti mobility využívány méně.

Potěšující je fakt, že využití prvků kvality respondenti ve velké míře v budoucnu plánují. Je to dokladem toho, že je respondenti považují za důležité a pozitivně vnímají jejich přínos. Téměř polovina respondentů je hodlá v budoucnu využívat. Pouze méně než 20% respondentů neplánuje využívat některý z těchto principů.

Dotazníkové šetření však ukázalo také problémy spojené jak s implementací evropských nástrojů, tak i s prvky kvality. Jedná se např. o terminologické nejasnosti a nepřesnosti v pochopení obsahu evropských nástrojů nebo jejich pouhé formální využívání.

Pro zlepšování kvality projektů se jeví jako nutné seznámovat předkladatele projektů Erasmus+ s obsahově souvisejícími aktuálními strategiemi a preferencemi EU. V souladu s preferencemi respondentů šetření je rovněž potřeba se dále zaměřit na vytváření praktických příkladů a interaktivní předávání informací formou workshopů a výměny zkušeností.

Na závěr lze konstatovat, že stávající úroveň práce respondentů s evropskými nástroji a principy kvality je dobrým východiskem pro její zlepšování v budoucnu.

Respondenti projeví spokojenost s prací a podporou DZS i ochotu učit se novým věcem a implementovat je do praxe své organizace. Svědčí o tom i jejich zájem o informační aktivity DZS v dalším období.

Evropské nástroje a principy kvality v programu Erasmus+

Autoři: Jaromír Coufalík, Martina Kaňáková, Hana Slámová, Helena Slivková

Vydal Dům zahraniční spolupráce v roce 2021
www.dzs.cz

Grafický design: orange5 creative studio, s.r.o.
Tisk: AF BKK, s.r.o.
Náklad: 400 ks

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor. Sdělení nereprezentuje názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jeho obsahem. Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Vytištěno na recyklovaném papíře s certifikací FSC®

ISBN: 978-80-88432-10-4
ISBN: 978-80-88432-09-8 (online pdf)
ISBN: 978-80-88432-08-1 (online pdf, anglické vydání)

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4
110 00 Praha 1

☎ +420 221 850 100

@ info@dzs.cz

www.dzs.cz

Facebook

www.facebook.com/dumzahranicnispoluprace
www.facebook.com/erasmusplusCR
www.facebook.com/mladezvakci

Instagram

www.instagram.com/dzs_cz

Twitter

twitter.com/dzs_cz

LinkedIn

www.linkedin.com/company/dzs_cz

YouTube

bit.ly/DZStube

